

IZHAJA VSAKI DAN

Šteti se udeležiti in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznični šteti se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoiji, Senari, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteti po 5 nč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v Erokosti 1 belona. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

na vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 24, pol leta K 12, 3 mesece K 6.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarska konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Politično-izdatni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Poslanec dume grof Bobrinski v Gorici.

GORICA (Izv. brz.) — Poslanec ruske dume grof Bobrinski, ki se je bil vdeležil časnikarskega kongresa v Ljubljani, je danes prišel v Gorico. Goriški Slovenci so ga pri srčno sprejeli. Popoldne je bil izlet na Brda, zvečer se je pa vrnil na vrhu pri „Zlatem Jeleni“ njemu na čast od mnogobrojnega občinstva obiskani koncert vojaške godbe. — Goriško „Glasbeno in pevsko društvo“ je zapelo dva glasbena komada Čajkovskega.

Deželni poslanec Gabrček je pozdravil odličnega gosta. Grof Bobrinski se je v ruskem, vsem umljivem, govoru zahvalil in napil na čast goriškim Slovencem. Odlični poslanec ruske dume se je veliko zanimal za naše razmere in se prepiral, da ob skrajni laški meji živi slovanski narod, kateri globoko umeje visoki pomen slovanske ideje za napredek.

Jutri (v torek) ob 10. uri in pol zjutraj odpotuje odlični gost iz Gorice v Trst.

Seja izvrševalnega odbora hrvatsko-srbske koalicije.

ZAGREB 14. Izvrševalni odbor hrvatsko-srbske koalicije je imel včeraj sejo, na kateri je vladalo ogorčenje razpoloženje in se je očito pokazalo nezadovoljstvo nad sedanjim vladanjem na Hrvatskem. O seji je bil izdan komunique, ki se med drugim glasi: Z ozirom na to, da se nespremenjeno traja absolutistični režim na Hrvatskem, da se vlada brez sabora in proračuna, da se celo izvoljenim poslancom prepoveduje, da ne smejo imeti ljudskih shodov, s čimer se krši ena svetih institucij ustave, nadalje z ozirom na okolnost, da se pod lažnjivim plaščem neke velikaosrbske propagande s silo zapira posamične osebe in je vsled tega v nevarnosti osebna svoboda vsake osebe, ki ni vladajočemu režimu po volji, je izvrševalni odbor sklenil, da se čim prej skliče velika skupščina hrvatsko-srbske koalicije, ki se bo podrobno posvetovala o sredstvih, ter bo sklepala o odredbah, da se ne zakoniti in ustavni načini organizuje splošen odpor proti sedanjemu režimu.

Velike vojaške vaje na Ogerskem.

BUDIMPEŠTA 14. Ogr. biro poroča iz Vespri: Za vsprejem cesarjev so dovršene vse priprave, mesto je v zastavah, vse hiše so okrašene. Ulice so polne praznično oblečenih ljudi. Kolodvor je ves okrašen. Na potu s kolodvora v mesto so trije velikanski sivaloki. Na peronu je postavljena vsprejemna sotor. V nedeljo zjutraj je že prišel veliki del generalov in oseb, pridelenih generalnemu štabu.

Socijalno-demokratski kongres v Norimberku.

NORIMBERK 14. Sinotič je bil v mestni slavnostni dvorani odprt socijalno-demokratski kongres. Kongresa se vdeležuje 4000 delegatov, med temi državni poslanci Schumayer, Winarski in Nemec. Delegati je pozdravil deželni poslanec Dorn (Norimberk), posl. Singer se je v imenu vodstva stranke zahvalil za vsprejem in je izrazil nado, da zjanski kongres po težkih bojih položaj. Na to sta bila Singer in Dorn izvoljena za predsednika z enakimi pravicami.

NORIMBERK 14. Na danšnjem zborovanju je predlagal posl. Singer (Berolin) naj se dovoljenje preračuna razpravlja kakor poseben predmet in naj se za to določi kakor

poročevalca posl. Basela ter naj se da besedo enemu bavarskih in enemu badenskih sodrugov. Predlog je bil vsprejet. K predlogu magdeburških sodrugov, da se postavi na dnevi red nov predmet: unanija politika in socijalna demokracija, je pripomnil Klues (Magdeburg), da je razprava o tem predmetu tem potrebnejša, ker je v najnovšem času Bebel naspreti pobratimstvu z delavci Angije zavzel stališče, ki se z dosedanjim stališčem stranke ne vjema. Frakcija v državnem zboru mora interpelirati državno vlado o položaju unanije politike in pojasniti stališče socijalne demokracije z ozirom na unanjo politiko. — Predlog je bil odklonjen.

Nizozemska kraljica.

STAAG 14. List „Vaterland“ poroča, da se kraljica Vilhelmina počuti slabje, nego to priznava dvor. Kraljica je baje zelo slabotna. List graja vlado, ker prikriva ljudstvu resnico.

Kolera.

BEROLIN 14. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Petrograda, da je v Peterhofu in Carakem selu umrlo več oseb za kolero. Carju ki se sedaj s svojo rodbino nahaja v finskih vodah, poročajo vsaki dan o nepredovanju epidemije.

PETROGRAD 14. Včeraj je obolelo za kolero 118 oseb. 34 jih je umrlo. Doslej je obolelo 250 oseb.

Iz Turčije.

ATENE 14. Vodja opozicije Ralli je odpotoval v Solun, na proučava sedanjí položaj v Makedoniji. Iz Makedonije se poda v Carigrad.

Minister Izvolaki.

KARLOVI VARI 14. Ruski minister za unanije stvari Izvolaki je zvečer odpotoval v Prago, od koder se jutri poda v Baklavo.

IZ MAROKA.

BEROLIN 14. Francoski poslanik in španski diplomatični poslovodja sta danes popoldne izročila v unanijem uradu namestniku državnega tajništva identično noto o vprašanju glede pripoznanja Mulej Hafida sultanom.

PARIZ 14. Oficijelno se javlja, da bo francosko-španska nota danes popoldne izročena signatarnim vladim algerijske pogodbe. Nota predloga, da se prizna Mulej Hafida sultanom pod pogojem, da se isti obveže priznati algerirsko pogodbo in vse pogodbe ter politične in finančije obveze, nadalje vsa posojila s poročitvi, ki jih je sklenil Abdul Aziz ne osebno, marveč kakor marošanski sultan. Nadalje predlaga nota, naj se od Mulej Hafida zahteva, da primerno poskrbi za svojega brata Abdul Aziza. Kar se tiče Casablance, umakne Francija svoje čete iz tega mesta, čim bo videla, da se je dežela pomirila.

Nesreča na železnici.

TRENT 14. V minoli noči sta na postaji Egaa trčila skupaj dva tovarna vlaka, ker nista popazila signolov. Postajenačelnik Ferar je našel smrt pod razvalinami vlakov. Strojevodja in kurjač sta bila težko ranjena in sta umrla v bolnišnici v Bolcanu, kamor so ja prinesli. Ranjene so bile še tri druge osebe. Zdrobljenih je bilo enajst vozov in ena lokomotiva.

BUDIMPEŠTA 14. Včeraj popoldne je brzovlak iz Košic tik pred glavno postajo Budimpešta-vostočni kolodvor trčil skupaj s praznim tovarnim vlakom. Labko je bil en potnik, težko ranjena dva poštna uradnika,

labko ranjena dva železniška uradnika. V sled te nesreče so imeli poznejši vlaki zamudo. Prometni uradnik, ki je zarinil nesrečo, je bil suspendiran od službe in uvedena je preiskava.

Praga 14. Včeraj je bil odprt kongres nivoarjev.

Dunaj 14. — Pravosodni minister dr. Klein se je podal v Trst na pogreb predsednika višega deželnega sodišča dr. Alberta Gertscherja.

Dunaj 14. Poljedelsko ministerstvo namerava na jesen zapričiti akcijo, da se enoletne rozge, ki se vsako leto v vinogradih odrežejo od trt, porabijo za živinsko krmo in sicer posebno v južnih vinorodnih krajih, kjer vsled velike suše primanjkuje krme.

San Sebastian 14. Minister za javna dela Basada je prevzel finančno ministerstvo. Ministrom za javna dela je imenovan guverner španske banke Sanher Guerra, na katerega mesto pride baje bivši finančni minister.

Dunaj 14. Listi poročajo, da je umrl v Kantu pri Plazu grof Filip Stadion, s katerim je rodbina Stadion v moškem kolenu izumrla.

Dunaj 14. Vojni minister pl. Sbhönaich in minister za deželno brambo Georgi sta danes zjutraj odpotovala k vojaškim vajam v Vespri.

Kodanj 14. Državni zbor je sklican na 28. t. m.

Tolovajski napadi na Slovence v Ptuj.

PTUJ 14. Policija je brez vzroka aretovala nekega akademika-Taborjana, ki se je nameraval udeležiti skupščine „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Kljub temu, da se je legitimiral in izjavil, da gre prostovoljno na policijo so ga policaji zvezali z vrvmi in verigami in ga vlekli tako nasilno v stražnico, da je imel obe roki zatekli. Ko so ga prignali v stražnico, so ga morali sveda takoj izpustiti ker noben stražnik ni vedel, zakaj so ga pravzaprav aretovali.

Iz ptujake okolice prihajajo neprestano kmetje, ki so neizmerno ogorčeni nad nemškimi barabstvom. Vsi izjavljajo, da prihajajo braniti slovenske goste obenem pa obetajo, da bodo mestu ptujskemu na primeren način odgovorili.

Brž. posl. Ploj in Roblek sta šla intervenirat na glavarstvo in županstvo. Ko sta stopila iz Narodnega doma, so ju Nemci polili s kemično tinkto. Župan Ornič je s častno besedo obljubil, da jamči za red.

Bivši načelnik ptujkega okr. zastopa prof. Zelenik je bil popoldan brez vsakega vzroka pred Narodnim domom aretiran. Župan Ornič je bil primoran, ga ponižno prositi odpuščanja.

Včeraj zvečer se je večja družba Slovencev hotela odpeljati proti Pragerskem. Na kolodvoru so čakale pijane barabe, ki niso pustile, da bi Slovenci kupili vozne listke. Napadli so pri tem nekega učitelja, ga osamelega pretepli in mu ukradli klobuk. Policija je stala poleg, a je intervencijo odklonila. Sodruga je dejanski napadla s palicami tudi poslanca Ploja, ki je prišel na kolodvor v spremstvu šefa policije, župana Orniča.

Včeraj popoldne se je vršil nemško-nacionalni protestni shod proti skupščini družbe sv. Cirila in Metodija. Glavno besedo je imel v Mariboru propali Wastian in Linhart. Ptujsko nemštvo so prišli pomagat re-

ševati turnarji in burši iz Gradca, Maribora, Celja in Celovca.

Okrajni glavar je ob 5. uri popoldne izjavil, da imajo sicer Slovenci popolnoma prav, če ne zaupajo avtonomni policiji ptujski in celjski, a je odklonil intervencijo, dokler se ne zgodi kar večji poboj.

Ob 11. uri in pol ponoči je šlo par okoliških Slovencev domov. Pri pošti jih je napadla jata ptujskih barab, obkloila in osamila gostilničarja Kureža iz Podvinc. Bili so po njem s palicami. Trgovec z barvili Zorko ga je pa s svincom okovano palico tako udaril po glavi, da se je ves krvav zgrudil. Eden mariborskih policajev, ki so pri tem asistirali, je pri tem zaklical napadalcem: „Dan Schädel hätten Sie ihm einhauen sollen!“ Ranjenca je obvezal dr. Stuhel. Policija zločinca ni aretovala. Nemška sodruga je po zločinu krvoočnega ranjenca še opljučala. Zorko je ves čas besno kričal: „Nur niederhauen den windischen Hund!“ Vsled tega dogodka je zavladalo nezmerno ogorčenje med Slovenci, zbranimi v „Narodnem domu“, ker so videli, da častna beseda ptujkega župana nič ne velja. Reditelji so jih komaj zadržali, da niso šli pred magistrat.

Ob dveh ponoči je nemška drhal zopet napadla Narodni dom z jajci, napolnjenimi s kemično tinkto. Ko je vsled tega dr. Koderman pozval skozi okno Narodnega doma policijo, naj vendar vrši svojo dolžnost, ga je policija kratkoma obdoličila, da je on metal nanjo jajca, akoravno je sum popolnoma opravičen, da je policija sama sodelovala pri tej ataki na Narodni dom. Napadi so se celo noč ponavljali.

Z ozirom na včerajšnja tolovajstva se pripravljajo obsežna gospodarska akcija, ki hoče okoliško ptujsko gospodarsko osamosvojiti — v odgovor ptujskim nemškim trgovcem, ki so pomagali vse te napade aranzirati.

Župnika Treiberja od sv. Ruperta pri Velikovci na Koroškem, so Nemci popoldne ob dveh, ko je odhajal, napadli pred kolodvorom, ga strahovito pretepli in mu raztrgali vso obleko.

Zvečer so prišli v Narodni dom ptujski socijalni demokratje, in izjavili, da se jim gnjusi postopanje nemških nacionalcev, ter se ponudili, da spremijo Slovence na kolodvor k nočnim vlakom, ker varstvo takozvane policije ne zadošča. Po „Slov. Nar.“

Iz Sandžaka.

(Izv. dopis.)

„Edinost“ od 6. t. m. posnela je po „Reichsposti“, da vlada v sandžaku Novipazarskem in Bosni sploh veliko sovraštvo proti Avstriji. S tem pa dunajski list ni povedal — vsaj za čitatelje „Edinosti“ ne — nič novega. Saj je vendar ravno „Edinost“ že opetovano pisala o tem predmetu. „Reichspost“ je le ponovno dokazala, da je tudi takrat prišla avstrijskim državnikom pametna misel — prepozno!

Kdor ne živi sam tukaj, si sploh ne more predstavljati, kako grenko resnico je napisala „Reichspost“, rekši, da je Avstrija obsodržljena na Balkanu. To vse sveda le radi postopanja nje organov v okupiranih pokrajinah! Priznavam brez ovinkov, da so Srbi narod, katerega je jako težko vladati. Narod je to vrlo nadarjen, inteligen in delaven. Samozvesti in narodnega ponosa, kakoršnjega nahajamo pri Srbih, bi zastojni iskali tudi pri velikih narodih. Ja sam Srbini! In čim povdarja to,

Palničeve obitelji. Z voza skočita Ivanec in Miklanič. Lahkih prožnih korakov stopata v prvo in edino nadstropje hiše stoječe na kraju mestnega šuma.

Ko so Palničevi še bivali v obširnem in zločnem stanovanju sredi mesta, je bil Vladko nekočkrat v Josipovim očetom iz Podbrja vabljene na domače zabave. Vselej je pa čutil, da se je pomešal med boljše kroge s stari Palničem kot potrebno zlo, ki ima le to dobro lastnost, da se poleg njega tolikokrat blešči sijaj Josipa Palniča družine. Ali ne devajo svetlih dementov na črn žamet?

Njiju udeležbe na takih družinskih zabavah sta bila odkritosrčno vesela samo Vera in njen papa, dočim je gospa mama spretno igrala — kraljico.

V sedanje stanovanje niso vabili nikogar. Čemu tudi kazati kazati molče nesrečo, ki jih je dohitela — kdo ve po čigavi krivdi. Tudi je Vera zatrla Ivancu večkrat, ko jo je opremilal zvečer domov v to pozabljeno mestno zakotje, da je sedanje bivališče le začasno; ko dobi papa primerno službo, se prenese zopet v mesto, kjer je mama že izbrala bodoče stanovanje. Potem sta pa akupaj zdahnila, da bi se to zgodilo čim preje.

(Dalje.)

PODLISTEK.

11

Nekdanji ugled.

Spisal Ivo Trešč.

VI.

Vojak čuti v sebi neko tajno, neodoljivo moč, ko zre v vojski med tovariši smrti v brezčutni obraz: tukaj sem in se ne ganem. Tudi pogumni rešitelji čuti v sebi višjo silo, ko skoči sluteč lastno smrtno pogibelj v vodo, da reši potaplajočega se obupanca: samo jaz, nikdo drug ga ne more oteiti. Nekaj podobnega je tedaj šnilo v kri tudi Vladku Ivancu: vedel je, da mora nekaj učiniti, kar ga utegne duševno streti ali pa za vselej utrditi njegovo srečo z Vero, s tem pristnim biserom med toliko ponarejenimi dragulji.

Ali ne spoznava dan za dnem očitneje nje redke požrtvovalnosti za svojce, zlasti za mater, ki je ni ljubila še nikdar pristerno, iskreno, marveč vselej in povsod samo za to, da je skrivala pretvezo, ki je ž njo izrabljala njene vrline...

Kar vrši sedaj Vera, je preveč za šibko žensko. Ta napor jo stre, ko bi tudi nič ne trpela duševno valed rodbinske nezgode in

lastnih obupnih razmer. Vladko je uvaževal vse to in sleherni dan čutil na ramah težjo nalogo, da jo mora in mora rešiti. Kako? Tega ni znal. Ako jo zasnuhi, odtegne v bedi pojemajoči družini edino podporo — to pa je v najugodnejšem slučaju, ko bi mu jo Palničevi hoteli dovoliti v zakon in bi bila tudi Vera zadovoljna zapustiti svojce. Morda na drugačen način?

Ivanec je spoznal na zavodu, kjer je služboval, star človeka tovariša, ki mu je vse zaupal kakor očetu ali bratu. Iz te zarpnosti je med njima izmaku vzkliko prijateljstvo. Tevariš Miklanič je bil poštna slovenska duša, pristen Tolminec, vesel, šegav, dovipen a vsikdar zvest prijatelj. Ivanec se zateče neke nedelje popoldne k njemu in ga poprosi sveta v teh kočljivih razgatah.

„Dober sve ti je tukaj zelo drag,“ se pošali Miklanič, „ker ga je težko dobiti. Ugi-bajva. Tudi sle pa kura včasih najde srno midva pa nisva v kuri in slepa tudi nisva. Kaj, ko bi ti podpiral za ta časa svojo zaročenko, dokler se ne pre mene razmere, ki vendar ne morejo ostati več čno tako neznosne v Palničevi rodbini?“

„Tega ne ve prejme.“
„Za družino, da bi se Veri ne bilo treba toliko trudi ti.“

hoče reči, da je pripravljen boriti se za to srbsko ime ter žrtvovati za nje življenje, imetje, z eno besedo: vse!

Na Kosovem polju izgubili so Srbi svojo narodno samostalnost, a niso izgubili svojega narodnega ponosa. Ko ima srbska mati dojenčka na prsih, peva mu o Kosovem polju, in dete vesela v resnici z materinim mlekom zavest o nekdanji srbski narodni slavi ter sovraštvo proti — Turčinu. In čim počenja dete izgovarjati prve besede, že je uči oče pevati: „Ja sam Srbin, srbski sin!“

Vsa vzgoja v Srbiji je torej taka, da mora vzgojiti narod ponosen in samosvesten. Za to svoje sibtvo borili so se Srbi pred okupacijo v Bosni in Hercegovini, a v Stari Srbiji in Makedoniji do pred par meseci s puškami, handžari in bombami. Za to srbstvo položil je 16-leten deček, — čim je videl, da ima pasti v roke turškim vojakom, — svojo glavo na bombo, ki jo je prižgal, da mu je raznesla glavo na tisoč kosov!

In jasno je, da z narodom, ki ima take tradicije in tako vzgojo, ni lahko vladati, a nemožno proti njemu! In da je bila smer vladne politike — namreč avstrijsko-vladne politike — v Bosni in Hercegovini, vedno protinarodna, je znano ter bi bilo škoda izgubljati besede o tem predmetu.

Srbi imajo svoje ambicije; težko jih je umerjati; žive v nekem sanjarstvu, hrepene po nečem neznanem; niso se še otrsli romantike, ki je tvorila njihovo zgodovino skozi štiri stoletja; in ravno zato jih je težko umeti, a še težje zadovoljiti. Avstrijska uprava v Bosni in Hercegovini si ni nikdar prizadevala, da bi prodrli v tajnosti srbske narodne duše, nikdar si ni prizadevala pridobiti ljubezni naroda, ampak opirala je svojo avtoriteto vedno le na orožniško bodala.

Da je avstrijska vlada takoj v početku okupacije začela s pravilno politiko — občinski, okrajni ter okrožni zastopi, potem deželni zbor — kakor je baje namerala minister baron Burian danes, da se je dopustilo narodu primerno sodelovanje na upravi dežele: prišla bi bila srbska politika gotovo v druge tire; Srbi v okupiranih pokrajinah bili bi prišli do spoznanja, da je za njih gospodarski napredek bolje, ako so združeni z mogočno in gospodarski dobro razvito državo, nego da bi bili člani kake male države. Mesto tega morali so prenašati o vsaki priliki psovko „dummer Boschniak“, a kakor nameček jim pripoveduje vlada, da še niso zreli za samoupravo, da še niso zreli za ustavo, katera trditve ni drugo nego ponavljanje psovke „dummer Boschniak“ v diplomatični formi.

Tako zapostavljanje enega celega naroda boli in peče narodno dušo. In tako je prišlo do onega, do česar je moralo priti: položaj Avstrije na Balkanu je danes nevzdržljiv. Ne treba drugo nego aneksije, in bati se je hudih dogodkov v Bosni in Hercegovini.

In k vsem tem neprilikam se je pridružila še ustava v Turški. Poleg složnih mohamedanov in Srbov v Bosni in Hercegovini, vidimo složne tudi Srbe in mohamedane v Turški, kjer so se isti še pred par meseci pobijali in klali, a v najboljem slučaju gledali kakor pes in mačka! Danes prireajo Srbi in Turki po Sandžaku, Stari Srbiji in Makedoniji skupne veselice, kjer nastopajo turški in srbski govorniki, kjer so na program srbske in turške točke, katerih zaključek je navadno živahen zlik: Alegorija srbsko-turškega prebivalstva!

Srbski oficirji posejajo turške, turški oficirji vračajo te posete, med tem pa stoje avstrijski državniki na strani, trkajoč se na prsa: Nostra culpa, nostra maxima culpa!

Da so si merodajni krogi svesti neugodnega položaja, v katerem se nahaja Avstrija tu doli, za to je najboljši dokaz dejstvo, da morajo valed ukaza od zgoraj odpotovati vse družine — žene, otroci in služabniki — avstrijskih častnikov in podčastnikov v Sandžaku.

Mladoturki ne puščajo pisati o Bosni in Hercegovini: kakor so pokazali dosedaj, v vsem izredne diplomatske zmožnosti, kažejo jih tudi v tem vprašanju. Oni dobro vedo, da se danes ne morejo meriti z avstrijsko vojsko; zato čakajo in bodo čakali, dokler organizirajo in reorganizirajo svojo vojsko. A čim se to zgodi, bodo odločno zahtevali povrnitev Bosne in Hercegovine. To v takaj vaak otrok, a izpregovoriti se upa malokdo.

Počakajmo 5 do 6 let! tako se glase tajni pogovori mladoturov. Za sedaj se nikakor ni bati komplikacij, a da bo v par letih na Balkanu tekla kri v potokih, je tako gotovo, kakor amen v očenašu.

Kakor prva neugodna posledica turške ustave za Avstrijo bo ta, da nikakor ne bo dobila od novega režima koncesije za gradnjo železnice skozi Sandžak. Predsednik turške komisije za proučevanje načrta omenjene železnice, general Musafir paša, podal je vladi poročilo, da je železnica podrejenega pomena, da bi se ne rentirala, da bi torej imela le strateški pomen za Avstrijo. Seveda, ako bo Avstrija hotela po silni koncesijo, potem ne moremo znati, kaj nam prinese že prihodnja pomlad....

Od Ljubljane do Trsta.

(Dopis nekega udeleženca kongresa novinarjev.)

Sodili bi krivo, ako bi po nekaterih naših znakih merili narodno delavnost, narodno

vrednost, odporno in ustvarjajočo moč v tem ali onem kraju naše domovine.

Vnaji znaki patriotizma morejo biti odvisni od temperamenta dotičnega naroda; a temperament je zopet produkt krajnih razmer.

In vendar! Potujočim čod Ljubljane do Trsta s slovanskimi novinarji, je tudi nam, kakor ostalim izletnikom, padlo v oči tisti nekaj vnanjega, po čemer se prihaja do prve sodbe: o narodu: mrtvilo nebrzičnost ljubljanske ulice — žar, ogenj one v Trstu.

Vnaji gostje so sodili to spremembo po svoje; mnogi so jej poznali tudi vzročne motive, pak so jih obžalovali. Na nas je napravila globok utis in najbolj nam namenom hočemo izpregovoriti par besed, da bi s tem kaj prispevali k delu, ki bi morali biti splošno — delu za ujedinitve narodne borbe vseh Slovencev, da bodo njihove manifestacije prerejane povsodi in vsikdar jedinstvenim duhom.

V Ljubljani je dva, oziroma štiri dni slavila slavo misel vseslovenske sloge, vseslovenske vzajemnosti. Iz Češke, Poljske, Rusije, Slovaške in iz Balkana niso prišli v Ljubljano predstavitelji strank, strankarjev, ampak predstavitelji narodov — rodoljubih. Pravoslavni general Volodimirov je sedel vedno ob boku Poljaku Chamiecu, a da so Poljaki dobri katoliki: na tem ne dvomi menda nikdo v Ljubljani.

Je-li moglo biti torej kaj naravnega od tega, nego da Ljubljana, vna Ljubljana pozdravi goste jednodušno, da v imenu slovenskega naroda vsprejme predstavitelje slovanskih narodov??!

Ne, V Ljubljani ne vedo za strankarske premije. V svojem glasilu pozdravljajo slovenski klerikalci slovenske goste, istodobno pa zasmehujejo svoje brate drugega političnega mišljenja, kakor da bi vse Slovane v prvi vrsti zanimala zagriženost slovenskih klerikalcev. Ali ti znao biti tudi odlojnejši. Na hotelu „Union“ se vije slovenska trobojnica, ker v hotelu trošijo svoj denar „mili gostje“, privatna stanovanja slovenskih klerikalcev se ne kitijo z zastavami. A ne kitijo se niti cirkve, niti škofijski dvori, niti deželni dvorec, da-si zna Slovenec deliti lekcije vsem, kako so bili Poljaki in Slovaki taktični, ko so obiskali vse te zgradbe. (O „Slovenčevih“ lekciji spregovorimo o priliki še nekaj pikantnejega.)

Ali to ni jedina barva vnanjosti Ljubljane, po kateri bi se imelo soditi o tem mestu. Na slavne goste — kakor smo že rekli — je napravila čuden utis tudi nebrzičnost ljubljanskega meščanstva. Vprašali smo se mi: je-li to res tista Ljubljana, od katere nam po novinah često prihajajo lekcije o narodnem radikalizmu??!

V hotelu „Union“ sobarice niso hotele znati slovenski! Ukljub vsem naporom občinskega zastopa so ulične table še vedno dvojezične. A drugi napisi? Od koga žive v Ljubljani tiste trgovine, ki so po svoji vnanjosti dvojezične? S kom ima posla v Ljubljani italijanska družba „Assicurazione generali“, ki ima tam krasno palačo, pa noče razsvetliti zastave — in zapomnite si: v Ljubljani, v središču naroda, od katerega kupiči bogatstva!! Se več, še več: ta družba nima v Ljubljani — v Ljubljani!!! — ni enega slovenskega uradnika!

Klerikalci nam poročajo sedaj: vidite torej, da nismo mi krivi vsemu!

Res je. Neslovenski vnanjosti, in kolikor toliko tudi notranjosti so kolikor toliko krivi tudi naši nasprotniki. Ali, dočim obojamo vas klerikalce radi odpadništva, ker je vaša politika po zapovedi Danaja in Rima, moramo očitati takozvanim liberalcem, da njihova borba ni logična, ni primerna razmeram: ker so se oddaljili od naroda, ker ne čistijo od doli: Ljubljanski „liberalci“ ne računajo s konservativizmom naroda, v politiki in na prostnem delu delajo skoke, a narod hodi le počasi.

Pa kdo zmaga v tej borbi? O tem pričajo dvojezične table v Ljubljani in moč nemškutarstva v naši domovini. Kajti, ako ne bi bilo liberalno-klerikalne borbe v Kranjski, bi bilo v narodu še volje za narodno borbo proti tujinstvu, ki še cvete, kjer bi bilo moralo že davno izginiti.

Pak vendar je ljudij, ki bi hoteli v naših primorskih mestih hoteli udušiti narodno borbo in jo zamenjati s strankarstvom!

Ne, mi ne dovolimo tega. Mi hočemo, da bo srce našega naroda še dolgo polno oduševljenja za jedno jedino borbo: proti ovržnikom naroda. Mi hočemo vse dotlej odklanjati borbo, ki nam jo vsiljujejo iz Ljubljane, dokler ne rešimo velikega narodnega vprašanja. Nočemo se zaustaviti na pol pota, kakor so se ustavili v Ljubljani!

Zato nazaj — vi, ki hočete zastrupiti zdravo jedro našega naroda. Ali odklanjamo tudi vas, ki bi hoteli, da hitimo, kakor naš narod ne more.

V narodu je začelo naše delo in z narodom hočemo napredovati, ker delamo zanj, a ne za sebičnost pojedincev. In dokler bomo taki, nas ne bo begalo oporekanje iz Ljubljane, ki prihaja kaj gsto. Kajti svojo moč erpimo iz zaupanja, ki nam je daje on, ki vidi in meje naše delo: narod na tem ozemlju!!

Bosansko vprašanje.

Povodom razširjenja glasov, da se v Bosni kmalu uvede ustava, piše „N. Pester Journal“, da zasedeni pokrajini visita med negotovostjo rešenih državnopravnih vprašanj Turčije in avstro-ogrske monarhije — kakor

tudi med Avstrijo in Ogrsko. Ako je prvo vprašanje težko, je drugo takorekoč nerazrešljivo.

(Opozorjamo tu na naš današnji uvodni članek „Iz Sandžaka“. Op. ured.)

Dogodki na Balkanu.

Turški minister je prezrl bolgarskega diplomatskega agenta.

Minoli petek je turški minister za unanje stvari priredil velik banket, na kateri je pavalil skupno diplomatsko zastopstvo. Splošno začudenje je vzbudilo dejstvo, da jedino ni bil povabljen diplomatski agent Bolgarske, Gešov. Ker Gešov na tozadevno vprašanje ni dobil od ministra zadovoljivega odgovora, mu je bolgarska vlada dala navodilo, da takoj odpotuje iz Carigrada, ako ne dobi povabila do večera.

Turški listi poročajo, da sta veliki vezir in minister za unanje stvari na korake, ki jih je bolgarski agent Gešov storil, ker ni bil povabljen na diplomatski banket, odgovorila, da tvorita obe vladi, ker je bolgarska le vazal Turčije, s političnega stališča le eno vlado. Vsed tega se bolgarski diplomatski agent ne more udeležiti banketa kakor zastopnik unanih držav. Kakor poročajo isti listi, je bolgarsko ministerstvo za unanje stvari izjavilo turškemu komisarijatu v Sofiji, da utegne priti do preloma diplomatskih odnosov, ker ni bil Gešov povabljen na banket. Koraki, ki jih je Gešov storil pri nekaterih poslanikih, so bili baje brezvpešni. Vsi turški listi odobrujejo vedenje porte in menijo da je ta incident brez vake politične važnosti.

Hrvatska.

Hrvatska zavest v Lipiku.

Povodom rojstnega dne cesarjevega je župan v Lipiku Ljevaković dal odstraniti madjarsko zastavo. Radi tega ga je podban Czerkovich suspendiral. V soboto so se vršile občinske volitve in je bil Ljevaković izvoljen občinskim odbornikom s 129 proti 20 glasom.

Popolnenje izpraženih škofij.

Kakor poročajo hrvatski listi, je baron Rauch povodom svojega poseta pri ministru Aehrenthalu govoril tudi o popolnjenju škofijskih stolic v Hrvatskem. Minister Aehrenthal je tudi takrat odklonil predloge barona Raucha, češ, da kandidatje niso primeri. Baron Aehrenthal je v tem vprašanju popolnoma sporazumljen z rimsko kurijo. Škofje ne bodo imenovani, dokler bo Rauch na vladi.

Lička železnica.

Predela za ličko železnico so že tako napredovala, da je sindikat, ki bo gradil železnico, izdelal že točne načrte za vso progno in jih poslal ogrskemu ministru za trgovino Kosutu. Za dne 30. t. m. je določen politični obhod. Železnica pojde iz Ogulina preko Otočca in Gospića do Zrmanja. Od glavne proge odcepita se dve postranski progri: ena pojde proti Bihaću, druga proti Senju.

Odvzeti poštni debit.

Razun „Srbobranu“ je odvzet poštni debit za Avstrijo tudi listu „Srbsko Kolo“. Baron Rauch je prepovedal tudi razširjevanje v Belemgradu v cirilici izhajajočega lista „Beogradski Glasnik“.

Dnevne vesti.

SLOVENSKIM STARIŠEM! Danes in jutri je od 9—12. ure dop. vpisovanje otrok v slov. šolo. — Upisuje se na družbeni šoli pri sv. Jakobu in v ulici S. Francesco št. 2. I. nadstr. Tu je vpisovanje samo za I. deški ter I. in II. deklinski razred, pri sv. Jakobu pa za vse razrede I.—V.

Na c. kr. pripravilci srednjih šol v Trstu ulica Chiozza 8, se bo vpisovalo v I. letnik jutri v sredo dne 16. septembra od 9—12 ure dopol. Na novo vstopajoči učenci se morajo zglastiti v spremstvu starišev ali njih namestnikov s sledečimi svedočbami: 1) s krstnim listom, 2) se šolskim spričevalom dobro dovršenega II. ali III. razreda kake ljudske šole, 3) se spričevalom o cepljenju koz in 4) z izkazom, da so zdravi oči.

Učencem pa, ki so bili že lani na zavodu in prestopajo v II. letnik, se je javiti se spričevalom zadnjega šol. tečaja v četrtek, dne 17. septembra od 6—12 ure dopoldne.

† Mihael pl. Urbančič. Predsednik deželne sodnje v pokoju g. Mihael pl. Urbančič je umrl včeraj nagle smrti. Smrt ga je zalotila na potovanju, nismo pa mogli doznati, v katerem mestu. In čuden slučaj je, da je ravno za včeraj napovedoval svoj povratak v Trst.

Pokojnik je bil rojen v Brestjah pri Kojskem v Brdih, kjer je bil oče njegov veleposestnik. Šolal se je v Gorici. Po zvršeni srednji šoli obiskal je univerzo na Dunaju in po dovršenih juridičnih studijah je stopil v sodno prakso pri okrožni sodnji v Gorici. Potem je služboval v Trstu, na to kakor državni pravdnik v Gorici, kasneje kakor viši državni pravdnik v Trstu, čelokler ni bil imenovan predsednikom deželne sodnje v Trstu, na katerem mestu je ostal do vpokojenja leta 1906.

Pokojnik je bil simpatičen prikazan, do uradnikov jako dobrohoten. Narodno se ni

eksponiral, ali nasprotnega se ni kazal nikdar. Mož je bil jako nadarjen in je bistro presegal hipni položaj.

† Dr. Adalbert Gertscher. K našemu včerajšnjemu v naglici spisanemu nekrologu o smrti njeg. ekselence tajnega svetnika in predsednika višega deželnega sodišča v Trstu dr. Adalberta Gertscherja nam je še dodati oziroma popraviti sledeče: Dr. Gertscher je bil leta 1846 rojen v Trzinu na Gorenjskem, gimnazijo je izvršil v Novemestu, juridične nauke pa na dunajskem vizevilišču. Leta 1867 je v Ljubljani stopil v sodnijsko službo, bil je več let sodni adjunkt v Postojni, pozneje namestnik državnega pravdnika v Celju in okrajni sodnik v Mariboru. Povodom sestavljenja novih gruntovnih knjig, je bil leta 1883 odklovan vitežkim križcem Fran Josipovega reda.

Potem je bil Gertscher višesodni svetnik v Ljubljani, predsednik okrožnega sodišča v Celju, viši državni pravdnik v Trstu. Leta 1894. je dobil križec železne krone III. razreda, leta 1896. ga je grof Gleispach pozval v pravosodno ministerstvo kakor ministerjalnega svetnika. Naslednje leto je dobil viteški križec Leopoldovega reda. Meseca januarja 1898. je bil imenovan generalnim svetnikom, in še istega leta je postal predsednik višega deželnega sodišča v Zadru. Leta 1900. je bil imenovan tajnim svetnikom. Ko je odstopil predsednik višega deželnega sodišča v Trstu je bil dr. Gertscher imenovan njegovim naslednikom. Dr. Gertscher je bil tudi člen državnega sodišča, v katero ga je odposlala gospodarska zbornica.

Pogreb se bo vršil danes ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, ulica Monfort št. 8. Na pogreb pride tudi pravosodni minister dr. Klein in v imenu višjega deželnega sodišča v Zadru deželnosodni svetnik in bivši pokojnikov tajnik Obuljen.

Pogreb dr. Felice Veneziana. Včeraj so z visokimi častmi ponesli Felice Veneziana na zadnji počitek. Po ulicah, koder se je pomikal mrtvaški sprevod nova ulica Venezia, ul. Lazaretto, Veliki trg, Borzoi trg, Korzo do trga Barriera — so gorele v črtno zavite električne in plinove svetilke. Na mnogih oknih so visele črne preproge in črne zastave. Ogromno občinstva je delalo povsod spalir pomikajočemu se sprevodu.

Pred vozom, ki je peljal smrtne ostanke pok. Veneziana, je bilo mnogo voz polnih vencev; za njim so razne deputacije nosile druge vence občin in korporacij. Omenjamo zlasti krasni venec tržaškega mestnega sveta. Pogreb se je vršil brez duhovniške asistencije, kajti pok. Venezian, dasi židovskega pokolenja, je bil brez konfesije. Za mrtvaškim vozom so šli najprej sorodniki in potem vsa občinska svet z županom na čelu. Sledila je potem nepregledna vrsta raznih korporacij in društev. Sprevod se je pomikal vstevši do kočij, pol ure mimo gledalcev.

Z naše strani smo zapazili v skupini mestnih svetovalec oziroma deželnih poslancev gg. Alojzija in Ivana Goriupa, drž. posl. dr. Rybala in dr. Slavika ter v skupini odvetnikov dr. Gregorina, dr. Abrama, dr. Evekica in dr. Wilfana. Zastopane so bile vse oblasti, državne, vojaške in mestne ter velike italijanske korporacije.

Ko se je sprevod pomikal mimo mestne hiše, je v črtno zavita zastava na stolpu mestne hiše s trikratnim dviganjem pozdravila smrtne ostanke pokojnika.

Na pokopališču sta nastopila dva občinska svetnika: podpredsednik mestnega sveta dr. Valerio imenovan občine in dr. Atilij Hortis imenovan italijanskega liberalno-nacionalnega političnega društva.

Odklivanje. Cesar je podelil predsedniku odvetniške zbornice v Trstu, dr. Hektorju Richetti red železne krone III. razreda.

Francoski žurnalisti v Trstu. Francoske žurnalisti, ki potujejo kakor gostje železnice uprave, so bili včeraj gostje avstrijskega Lloydja na parniku „Graz“.

Mi gojimo, samo ob sebi umevno, največje simpatije do zastopnikov tiska „de la grande Nation“ in prijaznost Lloydja nas veseli. Konstatiramo pa ob enem, da je Lloyd slovenske žurnaliste popolnoma prezrl.

Odmavi s komersa na čast slovanskim gostom. Prejeli smo:

Kakor pribiti smo stali pri komersu, ki ga je naše narodno vodstvo priredilo, minoli petek ne čast slovanskim novinarjem. Nikdo se ni za čas 4 ur zganil z mesta, ako ni imel nujnih opravkov. Nam, ki smo bili v prtiličju, je bilo zelo, zelo vroče. Vsi smo bili mokri valed neznosne vročine, navstale od tolike množice vdeležencev. Nam je bilo hudo, a kako so šele trpeli oni, ki so ves čas komersa vstrajali na galeriji! — Čudili smo se mi in čudili so se tudi bratje novinarji, taki nenavadni vstrajnosti obdovanja vrednega, našega zlatega ljudstva. Nobena predstava in noben koncert ne bi imel za toliko ur tako pazljivega gledalstva, oziroma poslušalstva kakor ga je imel slavnostni komers minolega petka. In kedo bi se ne divil, kedo bi se ne nasmajal na pojav take odličnih gostov, sinov vseslovensstva? — Koliko smo se mi trudili z besedo in peregom, da bi prepričali naše brate Ruso-Poljake in Srbe-Hrvate o grozni škodi, ki jo ti (hvala bogu, bivši) prepri, ta bratomorna klanja provzročajo celokupnemu Slovanstvu!

Oh, kako srečni smo bili, ko smo mogli na lastne oči gledati pobotništvo vseh Slovanov, ko smo mogli na lastna ušesa slišati

dušo dvigajoče bratske govore od tolikih pijanirjev Slovanstva!

Verjemite mi, da nisem še doživel tako in tako srečnih uric ob enem kakor se mi je to zgodilo, ko mi je bila sreča da sem mogel poslušati Ruse, Čehe, Poljake, Maloruse, Slovence in Srbo-Hrvate, ki so v družbi z našim narodnim vodstvom govorili zlate besede, zlate govore in ki so nas res elektrizirali — kakor se je blagohotno izrazil nek odličen gost.

Taki večeri nam dajejo novih moči, nove energije; zato želimo, da bi doživeli še več takih pristranskih slovanskih večerov, da bi se mogli s tim večjo odločnostjo boriti za pravice svojega rodu. — Hvala bratom gostom, slava jim!

A našemu vodstvu in vsem, ki so pripomogli k tako krasni slavnosti ob kateri smo se združili delavci z inteligenco — pri srčna hvala! Moja malenkost bi si želela dodati ta-le nasvet: V Trstu, kjer smo mi Slovenci avtohtoni narod, živi tudi na tisoče Hrvatov, Srbov, Čehov, Poljakov, Rusov, Bolgarov in gotovo tudi nekaj Malorusev in Slovanov. Ti naši bratje (izvzemši Hrvate), se malo brigajo za nas in za pomen, ki ga ima Trst za Slovanstvo.

Da bi se temu odpomogli, bi jaz svetoval, naj bi naše narodno vodstvo — ako je to le možno — priredilo še kak komers, na katerem naj bi govorili zastopniki vseh tuk. Slovanov. Tako bi se spoznali in razumeli čimbolj. Mi trebamo pomoči vseh bratov in menim, da bi oni, ki se čutijo Slovane, radostnim srcem prišli na bratske razgovore?!

To je moja srčna želja, da bi včakal zopet kak vseslovanski večer med nami.

Nekdo.

Tržaška mala kronika.

Zastrupljenje. — Učenko Pavlo Kolenc, staro 7 let, stanujočo na Greti št. 372, spremili so včeraj na zdravniško postajo, ker je kazala vse simptome zastrupljenja. Jedla je več breskovih koščic. Izprali so ji želodec.

Nezgode. — Ivan Košuta, star 62 let, stanujoč v Sv. Križu, je padel z drevesa in si zlomil desnico piščalko.

Josip Zerjal, star 16 let, stanujoč v Boljuncu, dijak, je včeraj padel s kolesa in si zlomil desno golenico.

Miranda Mahne, 13-letna učenka, stanujoča v ulici Renota št. 6, je padla včeraj čez steklo in si prerezala žilo na zapetju.

Letila je vse zdravniška postaja.

Težka nezgoda v ladjedelnici pri Sv. Marku. Včeraj je kotlar Andrej Čepek, stanujoč v Rojanu, zabijal razbeljene žblje v ladjedelnici pri Sv. Marku. Eden istih mu je zletel med stroj in meso in povzročil težke opekline po spodnjem trebuhu. Prenesli so ga v bolnišnico.

Smešnica. Polkovnik: Kateremu oslu je veter odnesel kapo? — Poročnik: Oprostite, gospod polkovnik, to je bila moja kapa. — Polkovnik: Žal mi je — gospod poročnik, tudi meni se je večkrat tako pripetilo.

Koledar in vreme. Danes: Nikomed muč. — Futri: Ludmila vdova. (Kvat. sreda.) Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno; semtertja megleno. Zmerni vetrovi. Temperatura mila. Vreme stanovito.

Tržaška gledališča:

FENICE. Sobotni uspeh premijere Verdijeve opere „Traviata“ je pripisati protagonistinji Evgeniji Makarov. Zares neobičajna Violetta v igri in pevanju! Dobro obeta tenor Quattrini, ki poseduje dober in visok glas; kar mu manjka, je zmernost, ki izvira iz dobrega solanja. Baritonist Segura-Tallien je pel dobro, le slavno arijo „Di Provenza“ je malce preveč vlekel. Opera je izvrstno dirigiral kapelnik Del Cupolo. — Danes ob 8.15 repriza „Traviata.“

Društvene vesti.

Vinska trgatega bo letos v nedeljo dne 4. oktobra 1908 prvičkrat v „Kons. društvu“ v Rojanu. Vsi prostori bodo krasno odličeni in grozdja bo letos mnogo. Program bo jako obširen. Toliko na znanje slavnemu občinstvu iz mesta in okolice.

Darovi.

Za sv. ivansko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija. Povodom slavnosti odkritja spominke plošče Godini-Vrdelskem sta posetili „Narodni dom“ pri sv. Ivanu vrli pevski društvi „Slava“ od sv. Marije Magdalene spodnje in „Straža“ iz Gropade. Veseleči se ob pevanju obeh društev in ob raznih napitnicah spomnili smo se tudi naše miljenke družbe sv. Cirila in Metodija in smo na predlog pevca-Slavaša nabrali 10 K. Slavaš Ivan Svetina pa je dal na dražbo cigareto, ki je ob veliki veselosti donesla 6 K 54 stot. Hvala vsem, ki so pripomogli do tega lepega prizora.

Mesto venca na grob mlade pokojne Milke Železnikove, je daroval tej podružnici gosp. Hinko Schmidt 8 K, izreki ob enem iskreno sožalje spoštovani družini Železnik.

Porotno sodišče.

Radi uboja Dukića. Včeraj se je otvorilo jesensko zasodanje porotnega sodišča pod predsedstvom podpredsednika drž. sodišča, vit. Dukića. Sedel je na obtožni klopi regnikolo Andrej Giannone, ki je bil obdolžen radi nedavnega uboja dalmatince Dukića v kinematografu. Porotniki so oprostili obtoženca, češ, da ni dokazov, jeli je on morilec.

Vesti iz Goriške.

Iz nakelske občine. Prejeli smo in priobčujemo:

Kakor začenja krik in vik trmoglav otrok, ki se mu ni izpolnila kapriciozna želja, tako stresa svojo jezico g. dopisnik iz nakelske županije v „Edinosti“ od 5. t. m., ker sem bil dal proti njegovi volji razpisati službo obhodnika v „Slov. Narodu“, namesto potom občinskih razglasov po vaseh naše županije, kakor on modro svetuje. Da bi pa stvar lepše izgledala, se razgreva tudi zaradi tega, ker se je zahtevalo od bodočega obhodnika, da mora biti več razun slovenskemu jeziku tudi nemščini.

G. dopisniku so prav dobro znane tukajšnje razmere, znanu mu je, da obhodnik mora umeti kolikor toliko nemščine, ker ima večkrat posla z vojaštvom in osebami, ki ne znajo slovenski, pač pa nemški; on tudi dobro ve, da se je v prejšnjih letih večkrat razpisala služba obhodnika — toda čujte Brkini in Kraševci! — G. dopisnik se ni nikoli prav nič sgrajal na tem, da se je stavil reflektantom pogoj, da morajo biti zmožni tudi nemščine! — Še-le letos je postal tako občutljiv in goreč narodnjak, da se mu je zdelo neobhodno potrebno, javno ožgati moje postopanje, katero je doslej molče odobral. Človeku se vsiljuje misel, da ogorčenje g. dopisnika ni pristno, temveč umetno narejeno, zlasti ako mu je znano, da se g. dopisnik že sedaj čuti kakor bodoči nskeški župan in da mu je mnogo na tem ležeče, da se kaže v javnosti v čim najlepši luči.

Sicer pa se je g. dopisnik malca prenglil s svojim strahom, da ne dobi domačin razpisane službe. Bodi mu na uho povedano, da je bilo tudi domačinom svobodno vlagati ponudbe in da bo starešinstvo v seji imenovalo obhodnikom onega izmed prosilcev, ki se mu bo zdel za ta posel najsposobnejši. — Bode-li imenovan Vaš protežiranec, tega Vam, g. dopisnik, ne morem danes povedati in sicer iz lahko umljivih razlogov.

G. župan in spe — pardon! G. dopisnik tudi, da meni imponira človek, ki zna „po nemško“; jaz mu pa povem, da meni imponira resen, pameten možak, nikakor pa ne kak bajbek, ki vidi strahove, tam kjer jih ni!

Dujc.

Iz Nabrežine. Ozirom na notico „iz Nabrežine“ v izdanju „Edinosti“ od ne 2. t. m. prosimo, da objavite to-le pojasnilo:

Dotični dopisnik je storil krivico rekši, da se je v Nabrežini dne 30. m. m. o priliki plesa tñkajšnjih mladeničev iz dobičkarje prodajalo samolasko dopisnice. (Ali so morda samolasko popisnice cenejše od slovenskih, ozir. dvo-trojezičnih?) Da pa so se za šaljivo pošto nabavile samolasko dopisnice, na tem niso bili krivi prireditelji, ampak neki gospod kolesar (Slovenec od pet po glave), ki je prevzel to nalogo, ker je bil slučajno namenjen v Trst. Prireditelji plesa so se zaneali in niso opazili pravočasno, da so dopisnice samolasko. Tako so jih izročili dvema gospicama. A tudi gospici sta še le na razprodaji zapazili, da ne razpečavati slovensko blago, na kar se je šaljiva pošta takoj zaustavila in se ni nadaljevala.

Jasno je torej, da prireditelji niso šli za kakim dobičkom — kakor sodi „Nekdo“ — in niso zaslužili take graje. To smo napisali, da na bo javnost krivično sodila o zavednih Nabrežincih.

Vesti iz Istre.

Iz Kopra. Glazbeno društvo „Zvezda“ priredi 20. t. m. koncertno veselico v plesom v gostilni g. Bebuder-ja. Ker se te dni radi velikega semuja v Kopru nahaja mnogo Slovencev, trgovcev z lesom, sklenil je odbor prirediti to veselico z namenom, da še naši bratje Kranjci potrudijo v naš veseli krog in da se tu par uric skupno poveselimo. Bratje Kranjci! Kličemo Vam torej: „Dne 20. t. m. na veselo svidenje!“

Nasledki „Rauhovoga“ sistema v Boljuncu. Znana je cenj. čitateljem ovađa na c. kr. okrajno glavarstvo, češ, da se je hotelo dne 2. avgusta razbiti „katoliški shod“ v Dolini.

NESTLÉ-JEVA
Prisnana redilno sredstvo
za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otroško drisko in bluvanje, črevesni kašar. Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Zdravnik in ostetrik
Dr. Dinko Tecilazić
specijalist
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadion 6. t. n. Telefon 18, IV
(glej. Femio)
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

Prodajalnica in pekarna
P. PETERNEL
je preložena iz ulice Giulia 76
v Vrdele šte. 490
Prodaja tobaka, katera je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wran, Jos. je zopet dovoljena
sedanjemu lastniku P. PETERNEL

Oglase treba naslovljati
na „Ins. odd. Edinosti“.

F. Millovatz

mehanična delalnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi nikelovanja.

Prodajalnica olja, jesiha in mila

F. COSTANTINI

se je preselila z 24. avgustom
iz Piazza S. Giovanni šte. 3
v ulico San Lazzaro št. 15
za cerkvijo S. Antona novega.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne
bolezni

ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Pohištvo

solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Maionton 7

Prodajo se plodonosna jajca ::

(za podlaganje) velikih kokoši, ukusnega mesa ter dobrih nosilk.

Na razpolago so sledeče pasme:

Plymouth, Roks eueoli, Arpingston Fulvae, lele Wyandottes, jerebičaste, zlatorumene in srebraste.

Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“ pod št. 637.

Irgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

Velika izbira perkala, batista in zefirja. Blago volneno za gospe, perilo, moderci. — Velika zaloga maj in drobnarine po najnižjih cenah.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Tesa št. 46.

Zaloga:
Piazza Rosario šte. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Trajna zaloga pohištva:
ulica della Sanità šte. 14.

Pisarna:
ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Prodajalnica švicarskih ur

JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev.

TRST — CORSO šte. 5 — TRST
blizu knjižarne Vram
ogata izbira zlatih, srebrnih in kovina-
stih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.
Prstani, uhani, verižice i. t. d.

po zmernih cenah.

Popravljanje se izvršuje po dogovornih cenah in z garancijo.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in
jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.**
Cene dogovorne. — Postrežba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

STARA MIRODILNICA
Fed. F. Huber Succ.
TRST, ul. Barriera vecchia šte. 26.
BOGATA ZALOGA
barv, povlak, čopičev, pramenj, ko-
mičnih izdelkov, miner, vod, parfio-
mov, zamah, železne žice, elastike
za cepljenje, mila n STEKLENIH SIP.
Zaloga žvepla in modre galice.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Ovadene osebe (10 po številu) so bile pozvane dne 17. avgusta na odgovor, a dokazale so, da je bila stvar ravno nasprotna, nego se glasila ovadba.

C. kr. orožništvo pa je ponovno potrdilo ovadbo in zopet so bile od klicane prvih desetih štiri osebe na odgovor! Vsepeh je bil — kakor prvi! Se ni bilo „gospodom“ dovolj! Število zločincev se je skrčilo na dve osebe. Dne 7. sep. sta bili pozvani dve osebi pred sodišče z dvema pričama iz Kastelca, Andrijašičem št. 6 in Andrijašičem 10, katera bi imela pričati proti neki osebi, ki biva že več let v Dolini, in ki se jo je hotelo obdolžiti da je dne 2. avgusta imela pred gostilno „konsumnega društva“ govor i. t. d. i. t. d. Izmišljotine!!

Priči sta izjavili, da nista iz mest te osebe slišali ničesar! Poglejmo dalje!

Istodobno z javnim shodom, ki ga je sklicalo politično društvo za Hrvate in Slovence v Boljuncu dne 23. avg., vršil se je politični oblati neuznane javni shod „katoliškega društva“ v Dolini pri „Konsumnem društvu“. Ves zasopel je pritekel v tem času v Dolino neki „krščanski mladenič“ s pisom v roki, stopil na oder in prečital s tresočim glasom kako so nekatere „osebe“ z blatom skrunile in mazale sliko „Matere Božje“. Zraven tega je sporočil tudi, da je na shodu pol. društva za Istro v Boljuncu kakih 50 (?) oseb! Bum!!

Kaj pa naj človek reče k temu? Ali naj se jezi, ali naj se smeje, ali naj pomiluje to početje? To naj bi bili — katoličani?!? Hinavski farizeji so, obrekovalci, škodoželjni neži!!

Oglejmo to namišljeno blatenje Matere Božje! 14-letni Jos. Ota se je s paše domov grede igral, kakor delajo navadno pastirji, z blatom in karvenjem. Ob tej priliki mu je padel kosček blata na zid kapelice in videč to je hotel takoj blato pobrisati. Ali zgoraj navedeni kristjanski mladenič mu tega ni dovolil! Da se je stvar res tako vršila, zato je bil edina priča 14-letni deček Danilo Kraljič! Dne 10. sept. so bile po c. kr. orožništvu naznanjene „osebe“ pozvane pred sodišče! Sodnik je zastrmel, ko je videl te možake pred seboj, prijel se je za glavo in poslal „zločince“ domov!! Take so torej ovadbe s katerimi se hoče mirne in poštene ljudi s potni Koper naveličati — poštenega dela! Toda, ne boš Lojze, če prav si rekel, da uženeš vse v kozji rog!

To vam je ekletanten in kričoč dokaz, koliko vere zaslužujejo bombastični telegrami in dopisi „Slovenčev“!!

Gospodje pri „Slovencu“ imajo s tem slučajem pojasnilo, kako da jim njihovi dopisniki nakupujejo toliko — tožeb in porotnih razprav.

Telefonična služba na c. kr. poštenu in brzojavnem uradu v Poreču. Dne 10. t. m. otvorila se je na imenovanem uradu javna telefonska govorilnica in mestna telefonska centrala.

Vesti iz Kranjske.

Slana. Minoli teden je po polja in travnikih med Smlednikom, Medvodami in Mavčami ležala slana, ki je sudi dokaj škodovala.

Prvi sneg. V Kranjski gori so v nedeljo dobili prvi sneg. Zjutraj je bil občutljiv mraz. Od sobote na nedeljo je sneg pobelil tudi vrhove karavank in kamniških planin. — V Ljubljani je temperatura padla od + 16° na 9° R.

V Novem mestu na Kranjskem se bo od 26. do 28. septembra t. l. vršila razstava sadja in grozdja. Na Dolenjskem bo letošnja vinska letina mnogo prekosila lansko. Grozdje je že skoraj dozrelo.

Gospodarstvo.

Uvoz ameriškega žita v Evropo. — Iz trgovskih krogov se doznaja, da je izvoz žita iz Amerike že do sedaj prekoraj 2 mil. kvintalov. V zadnjih dveh tednih se je izvozilo v Evropo 1 mil. kvint. pšenice več nego lani v dobi največjega izvažanja.

Maloruska banka. „Dilo“ poroča, da je ukrajinska stranka dobila koncesije za ustanovitev poljedelske hipotekarne banke. Pripravljavni odbor, kateremu je na čelu grof Szepticki, loče pričeti svoje delovanje s kapitalom 1 mil. kron.

Prvi uvoz mesa iz Srbije. Dne 9. t. m. je došla iz Belegrada na St. Marov sejmu na Dunaj prva pošiljatev mesa v štirih železniških vozovih z zaklanimi prešici. Meso se je hitro razprodalo.

Razne vesti.

120 milijonov za vseučilišče. — Znani ameriški politik W. F. Vilas je zapustil vseučilišče v Wisconsinu 120 mil. Njegovi dediči bodo dobivali samo letno rento. Svoje premoženje si je pridobil s spekulacijami z drvi.

Prvi turški socijalistični list. — Turški socijalist Mehmed Seheb, ki je bil te dni izpuščen iz zapora, je začel v Smirni izdajati prvi socijalistični list v Turčiji.

Sultanova apanaža. Civilna lista za sultana je določena na mesec s 25.000 funti (to je okolu pol milijona kron). Isto toliko bo znašala apanaža za sultanovo rodbino.

Prodajo se ::

po nizki ceni
NOVI INSTRUMENTI
za tamburaški zbor.

Naslov pove. Inscr. odd. Edinosti.

Novo pogrebno podjetje

Trst, Via Vincenzo Bellini št. 13. Telefon 1402.

Na novo urejeno in bogato preskrbljeno z vso najlepšo opravo.

Ima krasne voze različnih barv in za vsake vrste pogrebów.

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: vence, obleke, rakve itd.

Bogata izbira voščenih sveč. — PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO.

Sprejema in vrši naročila na deželi. Preskrbuje se pogrebe v mestu, na deželi in inozemstvo

po zmernih cenah.

MICHELE ZEPPAR

Trst ulica San Giovanni št. 6-12. Trst

Skladišče majoličnih peči

slavnoznanе tovarne Carl Mayer sinovi v Blanskem (ustanov. leta 1848).

Moderne risbe v raznovrstnih barvah.

Cene dogovorne.

Lastna tovarna

štedilnih peči

obdelanih z majoliko.

Izvršuje se tudi naročila za dela vsake velikosti.

Bogata izbira ::

plošč za pokrivanje zidov in štedilnih peči

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Kolo „Puch“ s prostim tekom skoraj novo se proda. — Kosič, kavarna 1398

Proda se žensko obleko, jesenska sezona in sukno za mladeniča 15 let, ulica Vienna 8. 1400

Prodaja oblek, površnikov, paletota za moške in dečke. Plačilo na obroke. Kosič, ulica S. Giovanni 16. I. o. nasproti kavarni „Diana“. 1397

Anton Bergenc Trst, ulica Bacchi št. 9. Veliko skladišče istrskega, dalmatinskega in furlanskega vina. Vino je naravno, garantirano in se prodaja za družine franco na dom. Istrsko in furlansko po 56 stot. liter in dalmatinsko po 72 st. liter. 1394

Uradnik z dobrimi spričevili, zmožen nemškega, slovenskega, hrvatskega in istrskega jezika, išče službo za drugega magazineria ali vratarja ali kako drugo primerno službo. — Naslov Emil Oroslov, na Edinosti. 1394

Knjige dobro ohranjene za 1. nemško meščansko šolo se dobe pri vratarju hiše št. 26, ulica G. Rosini. 1392

Nove posode za vino so na prodaj v ulici Paduina št. 21. 1366

Sodi vsake vrste so na prodaj v Trstu, Via della Valle št. 1. 1366

Na prodaj hiša z dobro vpeljano gostilno v Ajdovščini. Več pove Inscr. odd. Edinosti. 1287

Slikarski pomočniki se sprejmejo pri Ivanu Ino-cente, slikarju v Postojni. 1371

Dijake sprejme na hrano in stanovanje M. Kovač, Gorica, Koranski trg 10, II. 1357

Sodi stari in novi od 50—700 litrov so na prodaj. — Bajt, sodar, via Campomario št. 14. 1389

Plačilo na obroke (mesečne ali tedenske). — triž, posteljna pokrivala, dežniki, blago za ženske obleke, obleke za moške. — Pisati dopisnico na LEVI, Madonna, štirinideset, I. nšd. 1333

Išče se deček slovenskih starih za prodajalno zgotovljenih oblek „AL MONDO“ Barriera 33. 1390

Vinske sode 6—8 hl vsake vrste imam na prodaj. Oglasiti se pri Josipu Gregoriju, trgovcu, via dell' Olmo 1 a. 134

Gospodična

zmožna slovenščine, laščine in nemščine v govoru in pisavi, z večletno pisarniško prakso in privatno trgovino — išče službo. Naslov v našem UREDNIŠTVU.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ul. Vincenzo Bellini št. 43

nasproti cerkve sv. Avstina notega

vsakovrstne verižice po

pravih tovar, cenah.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z zlatom

ineno žico, od umetnih cvetlic s tra-

kovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

Kdor trpi

na hemeroidah, revmatizmu, protinu, glavobolu in zastarelih tajnih boleznih zamore ozdraviti s pomočjo

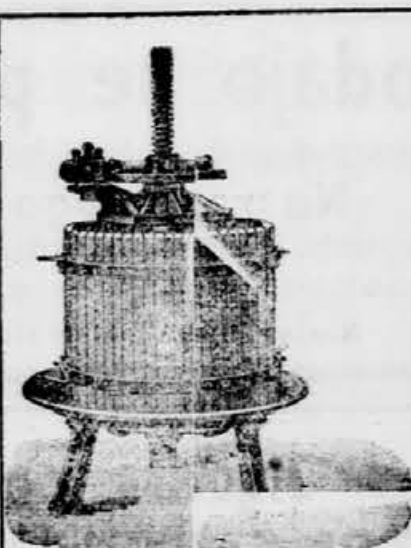
Odvarkov (Decotti) Sarsaparilje Prendini kateri čistijo in tanjšajo kri

6 odvarkov za K 1-20 pošlje po poštenu povzetju

Odlikovana lekarna Prendini Passo di Piazza št. 2.

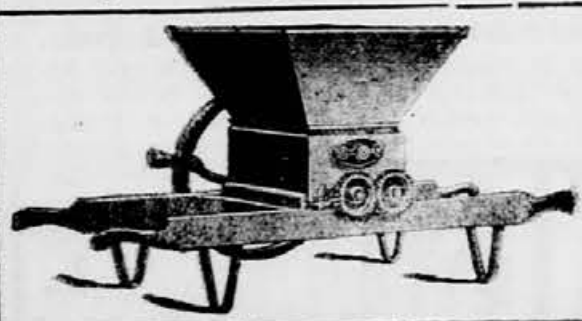
Stiskalnice za grozdje in sadje

„ZISTEM MABILLE“

Stroji za trebljenje grozdja iz cinaste žice

Rešetalnice za grozdje strojem za trebljenje ali brez istega.

Cenik brezplačno.

DELNIŠKA DRUŽBA GREINITZ

Piazza Carlo Goldoni št. 2

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gorici. Lasten železniški tir: Gorica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE: SOLKAN, TRST, via Caserma 4

ZALOGE: REKA, Via Pile 2

SPLIT, na novoj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst

Telef. št. 1631 interurban

Žage v Soteski (Bohinj)

Letna produkcija

K 1,000.000